Εισαγωγή

Δύο σχεδόν χρόνια μετά το δημοψήφισμα για το Σχέδιο Ανάν, το Κυπριακό παραμένει άλυτο και σε βαθύ αδιέξοδο.

Η απόρριψη του Σχεδίου από τη μεγάλη πλειοφηφία των Ελληνοκυπρίων (ε/κ) φανέρωσε πόσο απομακρυσμένοι ήταν οι ιμπεριαλιστές εμπνευστές του από τις διαθέσεις του λαού και πόσο υπερτίμησαν τις δυνατότητές τους να επιβάλουν τη θέλησή τους με απειλές και εκβιασμούς. Στόχος τους δεν ήταν, βέβαια, τα πραγματικά συμφέροντα των ε/κ και Τουρκοκυπριακών (τ/κ) λαϊκών στρωμάτων, τα οποία διακατέχονται από γνήσια αισθήματα υπέρ της ενοποίησης του νησιού και της ειρήνης, αλλά ο συμβιβασμός των συμφερόντων των αστικών τάξεων – συμμάχων τους στην Ελλάδα, την Τουρκία και την Κύπρο. Ένας συμβιβασμός που όχι μόνο δεν εξασφάλιζε βιώσιμη και λειτουργική λύση αλλά κινδύνευε να μετατραπεί σε ωρολογιακή βόμβα για το μέλλον.

Από την άλλη, οι αντιφάσεις και τα αρνητικά στοιχεία του σχεδίου Ανάν λειτούργησαν σαν ιδανικό εργαλείο στα χέρια των εθνικιστών, οι οποίοι οργίασαν, καταγγέλλοντας τους υποστηριχτές του «ναι» σαν «προδότες» και δημιουργώντας ένα γενικό κλίμα κατατρομοκράτησης και πόλωσης.

Δύο σχεδόν χρόνια μετά βλέπουμε πως το «όχι», όχι μόνο δεν δημιούργησε καλύτερες προϋποθέσεις για μια λύση αλλά αποξένωσε ακόμα περισσότερο τις δύο κοινότητες, εδραιώνοντας ακόμα πιο πολύ τις τάσεις για τη μονιμοποίηση του διαχωρισμού και της διχοτόμησης του νησιού.

Αυτή η περίοδος έδειξε πως όπως το «ναι» στο Σχέδιο Ανάν δεν μπορούσε να αποτελέσει λύση, αφού δεν ικανοποιούσε την πλειοψηφία των ε/κ, με τον ίδιο τρόπο και το «όχι» δεν δημιουργεί τις προϋποθέσεις για λύση του Προβλήματος, αφού οδήγησε σε νέα αδιέξοδα.

Έδειξε για μια ακόμη φορά πως ο κυπριακός λαός, ε/κ και τ/κ, δεν μπορούν να περιμένουν τίποτα από τις μεγάλες δυνάμεις (Αμερική, Βρετανία, κ.λπ.) ούτε από τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών, ούτε από την Ε.Ε., ούτε από τις «μητέρες πατρίδες», Ελλάδα και Τουρκία. Αλλά ούτε και από τις παραδοσιακές πολιτικές ηγεσίες, οι οποίες έχουν δοκιμαστεί ξανά και ξανά στη διάρκεια των τελευταίων τριάντα χρόνων και έχουν αποδείξει ένα και μόνο πράγμα: τη χρεοκοπία τους.

Το ερώτημα επομένως του «τι κάνουμε», είναι σήμερα κρισιμότερο από ποτέ.

Στο τέλος-τέλος έχει να κάνει με το πως οι απλοί ε/κ και τ/κ εργαζόμενοι και η νεολαία μπορούν να πάρουν πρωτοβουλίες, πέρα και έξω από τις παραδοσιακές πολιτικές ηγεσίες, οι οποίες να τους επιτρέψουν να έρθουν πιο κοντά και να επεξεργαστούν τις δυνατότητες για μια βιώσιμη και δίκαιη λύση. Αυτό, στο τέλος-τέλος έχει να κάνει με το ρόλο της αριστεράς, ή καλύτερα, με το ποια αριστερά θέλουμε και χρειαζόμαστε.

Ι. Στασιμότητα και Αδιέξοδο

Αδιέξοδο και στασιμότητα στις προσπάθειες για ειρηνική διευθέτηση του κυπριακού, καμιά ελπίδα για το μέλλον: αυτή είναι η ζοφερή εικόνα που αντικρίζει ο λαός της Κύπρου, ε/κ και τ/κ, στις αρχές του 2006, δύο σχεδόν χρόνια μετά το Δημοψήφισμα για το Σχέδιο Ανάν (24/4/04) και την ένταξη της (μισής) Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση (1/5/04). Ακόμα και ο εντολοδόχος του αγγλοαμερικάνικου ιμπεριαλισμού Κόφι Ανάν, είναι πολύ διστακτικός στην ανάληψη νέας πρωτοβουλίας διαπραγματεύσεων, πράγμα που αποτελεί αποδοχή ότι οι ιμπεριαλιστές συναντούν τεράστιες δυσκολίες στην εξεύρεση μιας «καλύτερης» λύσης από το Σχέδιο Ανάν που να ικανοποιεί όλους τους εμπλεκόμενους.

Η «ευρωπαϊκή λύση», που το σύνολο περίπου της πολιτικής ηγεσίας των ε/κ υποσχέθηκε, αποδεικνύεται μια απάτη, ένα ψέμα.

Όχι μόνο οι ευρωπαίοι ηγέτες δεν πρότειναν τίποτα διαφορετικό από το Σχέδιο Ανάν, όχι μόνο το στήριξαν ενεργά (ας θυμηθούμε το αίτημα του αξιωματούχου της ΕΕ, Φερχόϊγκεν να απευθυνθεί στους ε/κ για να τους πείσει υπέρ του Σχεδίου) αλλά και μετά την απόρριψή του δεν πήραν την παραμικρή πρωτοβουλία για κάτι καινούργιο ή διαφορετικό.

Αντίθετα, έχουν προχωρήσει στην αποσύνδεση της διευθέτησης του Κυπριακού από την ένταξη της Τουρκίας στην ΕΕ, εγκρίνοντας (3.10.2005) την έναρξη των ενταξιακών διαπραγματεύσεων της Τουρκίας, τη στιγμή που αυτή αρνείται να αναγνωρίσει καν την Κυπριακή Δημοκρατία! Είναι δε σαφές ότι οι αρχές και τα όργανα της ΕΕ, αν δεν καταφέρουν τελικά να περάσουν μια λύση τύπου Ανάν, θα κινηθούν στην αναγνώριση, στην πράξη, μιας οντότητας τύπου Ταϊβάν.

Έτσι, το μοναδικό αποτέλεσμα από την ένταξη στην ΕΕ για τους εργαζόμενους, τους αγρότες, τη νεολαία, τον απλό κόσμο της Κύπρου, είναι να γίνονται θύματα της νεοφιλελεύθερης επίθεσης από κυβέρνηση και εργοδότες (ακρίβεια, απολύσεις, μείωση κοινωνικών δαπανών,

παγοποίηση μισθών, αύξηση ορίου αφυπηρέτησης, εντατικοποίηση της εργασίας κ.λπ.) στο όνομα της σύγκλισης και της ένταξης στη ζώνη του Ευρώ, χωρίς καμιά από τις υποσχέσεις σε σχέση με το Κυπριακό να εκπληρώνεται.

ΙΙ. Η Χρεοκοπία της Συγκυβέρνησης και της Πολιτικής του «Όχι»

Οι πολιτικοί που υποστήριζαν το «όχι» στο δημοψήφισμα καθησύχαζαν τους ε/κ ότι η Κύπρος θα χρησιμοποιούσε τη θέση της στην ΕΕ για να επιβάλει στην Τουρκία όρους για λύση του Κυπριακού που θα ήταν πιο ευνοϊκοί για τους ε/κ. Η πραγματικότητα είναι ότι είτε ζούσαν μέσα στις δικές τους αυταπάτες είτε απλώς έλεγαν ψέματα.

Οι ε/κ ηγέτες που νόμιζαν στ' αλήθεια πως η ένταξη της Κύπρου στην ΕΕ θα της έδινε ένα μεγάλο συγκριτικό πλεονέκτημα απέναντι στην Τουρκία, δεν έχουν καταλάβει σε πόσο μεγάλο βαθμό στη διεθνή διπλωματία κυριαρχούν τα ιμπεριαλιστικά συμφέροντα, οικονομικά και στρατηγικά. Στο διεθνές σκηνικό η Τουρκία έχει πολύ μεγαλύτερο ειδικό βάρος σε σύγκριση με τους ε/κ (ακόμα και την Ελλάδα), ιδιαίτερα λαμβάνοντας υπόψη την κήρυξη του «ιερού πολέμου κατά της τρομοκρατίας» από τους αγγλοαμερικάνους ιμπεριαλιστές, τον πόλεμο στο Ιράκ, τα συμφέροντα του πετρελαίου κ.ο.κ. Η ε/κ πολιτική ηγεσία είχε την εντύπωση πως η ένταξη στην ΕΕ θα αποτελούσε ένα πανίσχυρο όπλο με το οποίο θα μπορούσε να πιέσει, ή και να εκβιάσει μέσω της χρήσης «βέτο», την τουρκική πλευρά και να της επιβάλει τους όρους της. Αυτό έχει αποδειχτεί, πλέον, εντελώς αφελές.

Πέρα από την πιθανή αφέλειά τους, όμως, είναι σίγουρο πως, την ίδια στιγμή, αυτοί οι ίδιοι ηγέτες, κορόιδευαν ασύστολα τον κόσμο. Ο Τάσσος Παπαδόπουλος και άλλοι εθνικιστές ηγέτες, είναι σίγουρο πως προτιμούν τη διατήρηση της κατάστασης ως έχει, μια Κύπρο δηλαδή μοιρασμένη και διχοτομημένη, γιατί δεν είναι διατεθειμένοι να αποδεχτούν την αρχή της πολιτικής ισότητας ανάμεσα στις δυο κοινότητες αφού οποιαδήποτε συμφωνία ομοσπονδιακής λύσης περιέχει, εξ ορισμού, την προϋπόθεση της πολιτικής ισότητας των δύο κοινοτήτων.

Φυσικά, το τεράστιο ποσοστό του απλού κόσμου που ψήφισε «όχι» (76%) δεν είχε τα κίνητρα που είχαν οι ηγεσίες. Ψήφισαν «όχι» για διάφορους λόγους, πολλοί από τους οποίους ήταν γνήσιοι και βάσιμοι: Από εκτίμηση

ότι δεν θα οδηγούσε στην αποκατάσταση όλων των δικαιωμάτων και ελευθεριών των ε/κ., από φόβο ότι η Τουρκία δεν θα εφάρμοζε τελικά το Σχέδιο, από αντίδραση στον εκβιασμό και το τελεσιγραφικό ύφος των ιμπεριαλιστών, από οικονομική ανασφάλεια και γιατί δεν πείστηκαν ότι θα οδηγούσε σε ειρηνική και βιώσιμη λύση και σε βελτίωση της ζωής τους σε σχέση με σήμερα.,

Αντίθετα, πίστεψαν ότι σύντομα μετά την απόρριψη του Σχεδίου Ανάν θα προτεινόταν ένα πιο λειτουργικό σχέδιο.

Ασφαλώς, με την αναφορά στα πιο πάνω δεν υποτιμούμε τον εθνικισμό που παραμένει έντονος μέσα στον ε/κ πληθυσμό. Ένα σοβαρό ποσοστό του «όχι» είχε να κάνει με την αντίθεση πολλών ε/κ στη συμβίωση με τους τ/κ

Η συγκυβέρνηση ΔΗΚΟ – ΕΔΕΚ – ΑΚΕΛ, ωστόσο, δεν δαιμονοποίησε απλώς το Σχέδιο. Εξασφάλισε αρκετή υποστήριξη στο «όχι» μοιράζοντας υποσχέσεις για πολλά πράγματα, τα οποία όπως έχει αποδειχθεί ήταν ψέματα και κούφια λόγια.

Ένας απολογισμός της περιόδου από το δημοψήφισμα μέχρι σήμερα δείχνει πως τα δικαιώματα των ε/κ προσφύγων καταπατήθηκαν ακόμα περισσότερο:

- Με το ξεπούλημα των περιουσιών τους σε ξένους και τον οικοδομικό οργασμό στη γη τους στον βορρά
- Με τη νομιμοποίηση της διακίνησης από την πράσινη γραμμή προϊόντων που παράγονται από τ/κ σε γη των προσφύγων, που θεωρούνταν μέχρι τώρα κλεμμένα
- Με την αποδοχή της διακίνησης ατόμων που έρχονται στην Κύπρο από το «παράνομο» αεροδρόμιο Τύμπου (Ερτζιάν)
- Με τον συνεχιζόμενο εποικισμό του βορρά από Τούρκους και άλλα πολλά, τα οποία οδηγούν στην παγίωση του διαχωρισμού και τη διχοτόμηση.

Οι σούπερ-πατριώτες της συγκυβέρνησης, όχι μόνο δεν κατάφεραν να αντιμετωπίσουν τα απανωτά κτυπήματα, αλλά κατάφεραν να δυσαρεστήσουν μέχρι έχθρας διπλωμάτες και γραφειοκράτες της ΕΕ, του ΟΗΕ κ.λπ. με τη στάση τους (πριν, κατά και μετά το δημοψήφισμα) και να αποενοχοποιήσουν την Τουρκία, κερδίζοντας τη φήμη του αδιάλλακτου που είχε για δεκαετίες ο Ντενκτάς.

Όσο για την «ευρωπαϊκή λύση», αφού έπαιξαν και γελοιοποιήθηκαν με τους παλληκαρισμούς του «μεγάλου βέτο» (για ματαίωση της διαδικασίας των διαπραγματεύσεων ΕΕ-Τουρκίας) προσγειώθηκαν σύντομα στις πραγματικότητες και δέχτηκαν (17/12/04) να δοθεί ημερομηνία έναρξης διαπραγματεύσεων για ένταξη της Τουρκίας, αφού χαμήλωσαν τόσο πολύ τον πήχη ώστε να ζητούν μόνο «ομαλοποίηση των σχέσεων» με την (κατοχική) Τουρκία και επέκταση της τελωνειακής ένωσης με τα 10 νέα κράτη μέλη που να περιλαμβάνει και την Κύπρο. Το μόνο ουσιαστικό αποτέλεσμα από κάτι τέτοιο θα ήταν το άνοιγμα των λιμανιών, των αεροδρομίων και του εναέριου χώρου στην Κύπρο.

Έτσι, στις 3 Οκτωβρίου 2005 άρχισαν οι διαπραγματεύσεις για ένταξη, χωρίς καμιά σύνδεση με τη διευθέτηση του Κυπριακού. Η κυβέρνηση συνεχίζει να μιλά για «πολλά μικρά βέτο» στη διάρκεια των 10-15 χρόνων που θα κρατήσει η διαδικασία των διαπραγματεύσεων για ένταξη, αν όλα κυλήσουν «ομαλά». Στην πραγματικότητα, όμως, δεν αναμένει τίποτα περισσότερο από το άνοιγμα των λιμανιών και του εναέριου χώρου, κι αυτό με πιθανές παραχωρήσεις στον τομέα της άρσης των περιορισμών στο εμπόριο της τ/κ διοίκησης.

Τα «πολλά μικρά βέτο» θα αποδειχθούν, για μια ακόμη φορά, κούφια λόγια. Και ο κυπριακός λαός θα πιαστεί, για μια ακόμη φορά, κορόιδο των ψευτοπαλληκαρισμών της κυβέρνησης και των εθνικιστών.

Η Αποξένωση των Τουρκοκυπρίων

Από τις χειρότερες συνέπειες της πολιτικής του «όχι» είναι η αποξένωση της τουρκοκυπριακής κοινότητας.

Οι τ/κ, αγανακτισμένοι από την οικονομική κρίση, την απομόνωση (για πολλούς από το 1963) στη «μάντρα», όπως οι ίδιοι την αποκαλούν, στον στρατοκρατούμενο βορρά, εξεγέρθηκαν και απαίτησαν μαζικά και δυναμικά την επανένωση της Κύπρου.

Οι μεγαλειώδεις κινητοποιήσεις τους στις αρχές του 2003 έδειξαν πως όταν οι λαοί αποφασίσουν να πάρουν τις τύχες τους στα χέρια τους δεν υπάρχουν όρια στο τι μπορούν να πετύχουν. Η συναδέλφωση των δυο κοινοτήτων που επιτεύχθηκε σ' εκείνη την περίοδο ήταν πολύ ανώτερη από οποιαδήποτε προσπάθεια επίλυσης του Κυπριακού στα κοντά 50 χρόνια της ιστορίας του. Η κινητοποίησή τους οδήγησε στο άνοιγμα των οδοφραγμάτων, την κατάρρευση του καθεστώτος Ντενκτάς και την άνοδο στην εξουσία του «αριστερού» Ταλάτ. Ήταν μια μοναδική ιστορική

ευκαιρία για να προωθηθεί από τα κάτω, με τη ζωντανή δηλαδή συμμετοχή του μαζικού κινήματος, η λύση στο εθνικό πρόβλημα της Κύπρου. Ωστόσο, η κίνηση αυτή έμεινε στη μέση γιατί το ΑΚΕΛ ουσιαστικά αρνήθηκε να την αγκαλιάσει και να της δώσει συγκεκριμένη πολιτική προοπτική.

Η ηγεσία του ΑΚΕΛ, συνεχίζοντας τη γνωστή πολιτική της συμμαχίας με την αστική τάξη (από παλιά με τον Μακάριο, στη συνέχεια με τον Κυπριανού, μετά με τον Βασιλείου και τώρα με τον Παπαδόπουλο), αρχικά υποστήριξε την υποψηφιότητα Παπαδόπουλου διαλαλώντας ότι «ο Τάσσος άλλαξε». Αργότερα παγιδεύτηκε στις επιλογές της και μετατράπηκε στον κύριο υπερασπιστή της «απορριπτικής» και αδιέξοδης πολιτικής του. Σήμερα βρίσκεται στη δίνη μιας σχιζοφρενικής πολιτικής, καθώς από βασικός υπερασπιστής της επαναπροσέγγισης με τους τ/κ, που πρόβαλλε για δεκαετίες, επιλέγει μια πολιτική η οποία δίνει το πιο σκληρό χτύπημα που δέχτηκε ποτέ η επαναπροσέγγιση των δύο κοινοτήτων.

Οι σχέσεις της ηγεσίας του ΑΚΕΛ με την κομματική βάση, ιδιαίτερα τους υποστηριχτές του «ναι», περνούν μια από τις πιο μεγάλες κρίσεις στην ιστορία του, καθώς οι Ακελιστές που ανατράφηκαν με την «επαναπροσέγγιση», τα μνημόσυνα Καβάζογλου και Μισιαούλη, τα συνθήματα «οι Τούρκοι της Κύπρου δεν είναι εχθροί μας - οι Τούρκοι της Κύπρου είν' αδερφοί μας» κ.λπ., βλέπουν το κόμμα τους να στρέφεται στον εθνικισμό και στην εφαρμογή των αντιλαϊκών πολιτικών και της λιτότητας που ζητά η ΕΕ*.

Στην απουσία εναλλακτικής προοπτικής, οι τ/κ αγκάλιασαν το Σχέδιο Ανάν (65% ψήφισαν «ναι» στο Δημοψήφισμα) και την ένταξη στην ΕΕ σαν σανίδα σωτηρίας για την επανένωση και την άρση της απομόνωσης. Η

** Η (σταλινική) θεωρία των σταδίων («πρώτα να λυθεί το εθνικό και ύστερα να βάλουμε το δικό μας πρόγραμμα για τον σοσιαλισμό»), που βόλεψε την ηγεσία όσο μπορούσε να πλασάρει τον Μακάριο, τον Κυπριανού, τον Βασιλείου ως «προοδευτική αστική τάξη», φαντάζει τώρα σαν φάρσα, με τους σύχους του ΑΚΕΛ να εκπροσωπούν ό,τι πιο σκοταδιστικό και αντιδραστικό έχει να δείξει η αστική τάξη, όχι μόνο ως προς την εθνικιστική πολιτική στο Κυπριακό αλλά και στον κοινωνικο-οικονομικό τομέα, με την εφαρμογή του πιο αντιλαϊκού, νεοφιλελεύθερου προγράμματος στην ιστορία της Κύπρου. Το πιο μοιραίο για το ΑΚΕΛ, και το πιο καθοριστικό για την παραπέρα πορεία του, είναι το ότι όλα αυτά γίνονται με τη δική του συμμετοχή με υπουργούς στην κυβέρνηση, για πρώτη φορά από την ίδρυσήτου. Έτσι, δεν μπορεί πλέον να βγάζει την ουρά του απέξω όταν δυσκολεύουν τα πράγματα. Τώρα δεν πρόκειται για απλή συμμαχία – πρόκειται για πλήρη ταύτιση.*

επικράτηση του «όχι» στο νότο, με την εθνικιστική προπαγάνδα και την μικρόψυχη πολιτική που τη συνόδεψε («δεν θα φορτωθούν το κόστος της επανένωσης οι ε/κ για χάρη των φτωχών τ/κ»), βύθισε την Τ/Κ κοινότητα στην απογοήτευση.

Αποτέλεσμα αυτών των εξελίξεων ήταν η μεταστροφή του Ταλάτ σε πολιτικές που προάγουν τον διαχωρισμό: ξεπούλημα ε/κ περιουσιών, συνέχιση εποικισμού, υποταγή στις επιδιώξεις της Άγκυρας, προώθηση της αναγνώρισης της «Τουρκικής Δημοκρατίας Βορείου Κύπρου» (ΤΔΒΚ) και των χωριστικών τάσεων.

Ο απορριπτισμός του Παπαδόπουλου αλλά, κυρίως, η ταύτιση του ΑΚΕΛ με την ε/κ αστική τάξη και τα συμφέροντά της, αποτέλεσαν ισχυρό άλλοθι για την κυβέρνηση Ταλάτ για να επιβάλει την πολιτική της χωρίς μαζική αντίδραση και αξιόλογη αντιπολίτευση.

Ταυτόχρονα, οι μεγάλες επενδύσεις του τουρκικού κεφαλαίου, αλλά και άλλων χωρών, στην τουριστική βιομηχανία, το ξεπούλημα της γης των ε/κ προσφύγων σε ξένους και ο οικοδομικός οργασμός, οδήγησαν σε σημαντική αύξηση του κατά κεφαλήν εισοδήματος, μειώνοντας την τεράστια διαφορά από το βιοτικό επίπεδο των ε/κ.

Όλες αυτές οι εξελίξεις συντείνουν στην ενίσχυση των τάσεων για διαχωρισμό και ανεξάρτητη εξέλιξη της ΤΔΒΚ. Το αίσθημα που αναπτύσσεται, με τη συμβολή της προπαγάνδας από την τ/κ αστική τάξη και την κυβέρνηση Ταλάτ, ανάμεσα στους τ/κ είναι σαφές: «αφού δεν θέλουν λύση και επανένωση οι πλούσιοι ε/κ» (για πολλούς «αφού μας πρόδωσε το ΑΚΕΛ») «ας ακολουθήσουμε το δικό μας δρόμο και βλέπουμε». Φυσικά, βρισκόμαστε ακόμα στα πρώτα στάδια αυτής της διεργασίας, ωστόσο οι τάσεις προς αποδοχή της διχοτόμησης είναι ενισχυμένες.

ΙΙΙ. Η Αποδοχή του Σχεδίου Ανάν δεν θα Οδηγούσε σε Λύση

Οι βασικοί εκπρόσωποι των υποστηρικτών του «ναι» (η ηγεσία του Συναγερμού και των ΕΔΗ, η κίνηση Μαρκίδη, και άλλοι αστοί πολιτικοί) υποστήριξαν ότι η θετική ψήφος στο Σχέδιο Ανάν θα οδηγούσε σε μια ειρηνική και βιώσιμη λύση στο Κυπριακό πρόβλημα. Αυτή η θέση τους

αντανακλούσε περισσότερο ευσεβείς πόθους παρά μια σοβαρή πολιτική και ιστορική ανάλυση – και γι’ αυτό δεν μπόρεσαν και να πείσουν.

Η επιλογή αυτών των «ενδοτικών» (ή «νενέκηδων» όπως τους βάφτισε στην πορεία ο Παπαδόπουλος) ήταν να αποδεκτούν τα όποια προβλήματα παρουσίαζε το Σχέδιο και τις όποιες «παραχωρήσεις προς τους τ/κ», με το επιχείρημα ότι θα επιστρέφονταν πίσω δύο από τις τρεις πόλεις και δεκάδες χωριά, στα οποία θα επέστρεφαν υπό ε/κ διοίκηση 80.000 - 100.000 πρόσφυγες, θα γινόταν σταδιακή επιστροφή στις υπό τ/κ διοίκηση περιοχές, ενώ θα εξασφαλίζονταν κάποιου είδους αποζημιώσεις για όλους, μέρος των οποίων θα καλυπτόταν από διεθνείς δωρητές. Απέτυχαν, ωστόσο, να πείσουν για τη βιωσιμότητα του σχεδίου και για τα εχέγγυα της εφαρμογής του, εναποθέτοντας τυφλά τις ελπίδες τους στην ΕΕ, τον ΟΗΕ, την καλή θέληση της Τουρκίας κ.λπ., σε μια εποχή αστάθειας και ιμπεριαλιστικών επεμβάσεων (Πρώην Γιουγκοσλαβία, Μεσανατολικό, Ιράκ κ.ά.).

Για να κάνουν πιο ισχυρή τη θέση τους, τόνιζαν ιδιαίτερα τις κινητοποιήσεις και τις αλλαγές στην τ/κ κοινότητα και εμφανίστηκαν ως οι γνήσιοι οπαδοί της επαναπροσέγγισης και της επανένωσης της Κύπρου. (Αυτός είναι και ένας από τους λόγους που πολλοί αριστεροί ταυτίστηκαν μαζί τους πολιτικά – σ’ αντίθεση με τη στάση των υποστηρικτών της CWI, που παρότι κλήθηκαν να ενταχθούν στο «μέτωπο» του «ναι», μαζί με τον ΔΗΣΥ και άλλους εκπρόσωπους του κεφαλαίου, αρνήθηκαν, προτείνοντας μια ανεξάρτητη αριστερή πολιτική στηριγμένη στην ανάγκη συνεργασίας και κοινού αγώνα μεταξύ ε/κ και τ/κ εργαζόμενων). Πρόκειται για ένα από τα μεγαλύτερα «παράδοξα» και αντιφάσεις στην ιστορία του κυπριακού, να εμφανίζονται τα πιο συνειδητά και «καθαρά» κόμματα του κεφαλαίου, ως υποστηρικτές, υποτίθεται, της επαναπροσέγγισης με τους τ/κ.

Το γεγονός ότι με την επικράτηση του «όχι» δεν έχουν δοκιμαστεί στην πράξη οι επιλογές των υποστηρικτών του «ναι», δίνει στους τελευταίους κάποιο πλεονέκτημα, ιδιαίτερα όσο εδραιώνεται η διαίρεση και φθείρεται η «απορριπτική» κυβέρνηση. Προβάλλει λοιπόν έντονα το ερώτημα:

Η αποδοχή του Σχεδίου Ανάν θα οδηγούσε σε λύση;

Δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία ότι το Σχέδιο ήταν γεμάτο αντιφάσεις, όχι γιατί ήταν ανίκανοι ή «κακοί» οι εμπνευστές και συντάκτες του ή επειδή ήθελαν το κακό των Κυπρίων. Αλλά, απλούστατα, γιατί έπρεπε να επιτελέσει τον άθλο της ικανοποίησης όλων των αντικρουόμενων

συμφερόντων των ενδιαφερομένων, δηλαδή του αμερικάνικου και του αγγλικού ιμπεριαλισμού, της ελληνικής, της τουρκικής, της ε/κ και της τ/κ αστικής τάξης και μάλιστα να ικανοποιήσει και την πλειοψηφία του πληθυσμού των ε/κ και των τ/κ (αφού οι ιμπεριαλιστές είχαν την αφέλεια να το υποβάλουν σε δημοψήφισμα, έστω κάτω από απειλές και τελεσίγραφα).

Στην προσπάθεια να γίνει αποδεκτό από όλους, το Σχέδιο ήταν γεμάτο ασάφειες και στοιχεία ανοικτά σε διαφορετικές ερμηνείες, ανάλογα με τα συμφέροντα αυτού που τα ερμηνεύει, που ήταν αναπόφευκτο να οδηγήσουν στο μέλλον σε διαφορές, αδιέξοδα και συγκρούσεις.

Για παράδειγμα, αναφέρεται σε μία κυριαρχία, αλλά την ίδια ώρα αναφέρει ότι τα συστατικά κρατίδια θα ενασκούν «κυριαρχικά» τις εξουσίες τους. Ενώ προβλέπει μία ιθαγένεια για το Κοινό Κράτος ταυτόχρονα δίνει εξουσία στα συστατικά κρατίδια να παρέχουν ιθαγένεια του κρατιδίου τους σε πολίτες του Κοινού Κράτους.

Σοβαρά σημεία τριβής θα μπορούσαν να αποτελούν, από την άλλη, η εκ περιτροπής προεδρία, το μεγάλο βάθος χρόνου για εφαρμογή διαφόρων προνοιών, τα προβλήματα που θα δημιουργούσε η απουσία πλήρους ενοποίησης της οικονομίας κ.λπ. όπως και οι πολλές απαγορευτικές πρόνοιες, π.χ. επιτρεπόμενα ποσοστά προσφύγων που επιστρέφουν κάθε χρόνο, επιτρεπόμενοι αριθμοί πολιτογράφησης Ελλαδιτών και Τούρκων, κ.ο.κ. Όλα αυτά θα απαιτούσαν όχι απλά μια τεράστια γραφειοκρατία για να κρατεί λογαριασμό, αλλά πάνω απ' όλα πιθανές εστίες συνεχούς εθνικής διαμάχης.

Το Σχέδιο δεν μπορούσε να οδηγήσει σε καμιά περίπτωση στην πραγματική ανεξαρτησία της Κύπρου. Οι αγγλικές βάσεις παρέμεναν κι εδραίωναν την κυριαρχία τους. Παρόλο που η «νέα Κύπρος» θα εντασσόταν στην ΕΕ, το κοινοτικό κεκτημένο δεν θα εφαρμοζόταν στο έδαφος των Βάσεων και θα αποκτούσαν μάλιστα και υφαλοκρηπίδα. Οι Νατοϊκές δυνάμεις Ελλάδα, Τουρκία και Βρετανία διατηρούσαν το δικαίωμα στρατιωτικής επέμβασης στο «ανεξάρτητο» κυπριακό κράτος που τους έδωσε η Συνθήκη Εγγυήσεως της Ζυρίχης. Την καθοριστική ψήφο στο Ανώτατο Δικαστήριο, με τεράστιες αρμοδιότητες σε επίλυση διαφορών ανάμεσα στις δύο κοινότητες, θα την είχαν τρεις διορισμένοι ξένοι δικαστές (όταν δεν συμφωνούσαν οι τρεις ε/κ και οι τρεις τ/κ δικαστές).

Αβίαστα μπορεί να συμπεράνει κανείς ότι όλες οι αντιφάσεις που εμπεριέχονται στο Σχέδιο Ανάν, σε συνδυασμό με την εξαιρετικά πολύπλοκη δομή της λειτουργίας του κοινού κράτους, θα οδηγούσαν κατά πάσα πιθανότητα το κοινό κράτος σε δυσλειτουργία και κάποια στιγμή σε παράλυση και κατάρρευση.

Η παραλυσία και τελική κατάρρευση του κοινού κράτους θα ήταν μια σχετικά εύκολη υπόθεση για οποιαδήποτε από τις δυο άρχουσες τάξεις, είτε στον Βορρά είτε στον Νότο, από τη στιγμή που αποφάσιζε πως προτιμούσε να «ζει» ανεξάρτητα κι όχι στα πλαίσια του κοινού κράτους. Δεν θα ήταν δύσκολο δε ακόμα και μικρές ομάδες εθνικιστών είτε στη μια είτε στην άλλη πλευρά να οδηγήσουν το κοινό κράτος σε κατάρρευση μέσα από εθνικιστικές συγκρούσεις. Το χειρότερο μάλιστα είναι ότι η πιθανή κατάρρευση του κοινού κράτους δεν θα γινόταν μέσα από «βελούδινα διαζύγια» αλλά μέσα από εθνικιστικές συγκρούσεις και νέες αιματοχυσίες. Αντί δηλαδή για λύση του εθνικού προβλήματος, το Σχέδιο Ανάν κυοφορούσε στους κόλπους του μια νέα μελλοντική τραγωδία.

Μια τραγωδία η οποία θα μπορούσε να αποφευχθεί μόνο αν η εργατική τάξη της Κύπρου, ε/κ και τ/κ, έπαιρναν από κοινού πρωτοβουλίες για να απωθήσουν όλους τους πιο πάνω κινδύνους και να χτίσουν μια κοινή ειρηνική πατρίδα, στην οποία να ζουν αρμονικά μεταξύ τους. Αυτό, όμως, έχει τελικά να κάνει με τον ρόλο της ηγεσίας των οργανώσεων της εργατικής τάξης, δηλαδή της αριστεράς – με τον οποίο καταπιανόμαστε στη συνέχεια.

Οι υποστηριχτές του «ναι» μιλούν για τις εγγυήσεις των μεγάλων δυνάμεων, ιδιαίτερα της ΕΕ, που θα διασφάλιζαν, υποτίθεται, τη βιωσιμότητα του Σχεδίου Ανάν. Αστεία πράγματα. Οι ιμπεριαλιστές δεν έχουν να υποδείξουν κανένα παράδειγμα εθνικού προβλήματος στη διεθνή σκηνή στο οποίο δώσανε λύση βιώσιμη και διαρκείας, με τις συμφωνίες και τις «εγγυήσεις» τους. Χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι το Παλαιστινιακό, το Ιρλανδικό, το Βασκικό, το Κουρδικό και το Βοσνιακό, για να αναφέρουμε μερικά. Η μόνη δύναμη η οποία μπορεί να διασφαλίσει και να εγγυηθεί την οποιαδήποτε συμφωνία και τη λύση του εθνικού προβλήματας είναι η συνειδητή δράση του εργατικού κινήματος στον νότο και στον βορρά, ενάντια στα συμφέροντα των καπιταλιστών και των ιμπεριαλιστών και ενάντια στη δράση των εθνικιστών.

IV. Τα Αντικρουόμενα Συμφέροντα των Αστών και η Παρέμβαση των Ιμπεριαλιστών – η Ρίζα του Εθνικού Προβλήματος στην Κύπρο

Ακούγεται συχνά πως αν αφηνόταν μόνος του ο λαός και υπήρχε καλή θέληση όλα αυτά θα επιλύονταν ειρηνικά.

Αυτή η άποψη έχει δύο βασικά τρωτά που την κάνουν να είναι εντελώς έξω από την πραγματικότητα.

Πρώτον, αποτελεί μια αφελή αφαίρεση να υποστηρίζει κανείς ότι ο κυπριακός λαός θα αφηνόταν ελεύθερος να κάνει ό,τι θέλει χωρίς εξωτερικές επεμβάσεις, από την Ελλάδα και την Τουρκία καθώς και από τους ιμπεριαλιστές, ιδιαίτερα τη Βρετανία και τις ΗΠΑ. Οι συνθήκες του παγκόσμιου καπιταλισμού δεν επιτρέπουν ούτε με την πιο αισιόδοξη φαντασία κάτι τέτοιο.

Δεύτερο, ο «λαός» δεν αποτελεί ένα ενιαίο σύνολο, αποτελείται από απλούς εργαζόμενους και την άρχουσα τάξη που διοικεί – και στον βορρά και στον νότο. Όσο και αν οι εργαζόμενοι στις δύο κοινότητες δεν έχουν τίποτα να μοιράσουν, αυτό δεν ισχύει και για τις άρχουσες αστικές τάξεις των ε/κ και των τ/κ, οι οποίες «σκοτώνονται» εδώ και δεκαετίες για το ποιος θα ελέγχει και θα κυριαρχεί. Αυτό είναι μέσα στη φύση του καπιταλιστικού ανταγωνισμού.

Αυτό που έδειξε η συναδέλφωση που γνωρίσαμε μετά το άνοιγμα των οδοφραγμάτων ήταν ότι οι εργαζόμενοι και τα λαϊκά στρώματα μπορούν να τα βρουν. Αυτό που έδειξε το μετέπειτα αδιέξοδο είναι πως οι άρχουσες τάξεις δεν μπορούν.

Η παρέμβαση των ξένων αστικών τάξεων (Ελλάδα, Τουρκία) και των ιμπεριαλιστών (Βρετανία, Αμερική) καθώς και η σύγκρουση συμφερόντων ανάμεσα στις δύο ντόπιες αστικές τάξεις, την ε/κ και την τ/κ, είναι η ρίζα του κακού στην Κύπρο, και γι αυτό απαιτείται μια πιο αναλυτική μελέτη στη συνέχεια.

«Ανεξαρτησία»

Μέχρι το τέλος της δεκαετίας του 1960 η κύρια επιδίωξη της ε/κ αστικής τάξης ήταν η Ένωση με την Ελλάδα, χωρίς καμιά ευαισθησία για τα αισθήματα των τ/κ. Η αποτυχία της επιδίωξης αυτής, που επιχειρήθηκε και

ένοπλα με τον αντιαποικιακό αγώνα του 55-59, οδήγησε στον συμβιβασμό της Ζυρίχης και τη λειψή ανεξαρτησία του 60.

Ο συμβιβασμός αυτός συνέβαλε τα μέγιστα στη γνωστή σύγκρουση Μακαριακών – Γριβικών, στοιχεία της οποίας συναντούνται μέχρι σήμερα.

Η αποδοχή του συμβιβασμού της Ζυρίχης δεν εμπόδισε τη διατήρηση της κρυφής ατζέντας των ε/κ αστών για πλήρη επικράτηση πάνω στο νησί, με τους τ/κ να αντιμετωπίζονται σαν μια μειοψηφία υποχρεωμένη απλά να αποδέχεται την κυριαρχία της πλειοψηφίας – χωρίς δηλαδή να έχει τα δικαιώματα μιας μειονότητας, όπως αυτονομία κ.λπ. Η νοοτροπία αυτή ενίσχυσε τα σχέδια των αποικιοκρατών για διαίρεση του νησιού («διαίρει και βασίλευε»), κατά τη διάρκεια του αγώνα της ΕΟΚΑ, όπου σημειώθηκαν και οι πρώτες διακοινοτικές συγκρούσεις.

Οι τ/κ αστοί, με τη στήριξη του τουρκικού ιμπεριαλισμού, που έβαλαν στο παιχνίδι οι Άγγλοι, εκμεταλλεύτηκαν την κατάσταση και τους φόβους των τ/κ από τις επιθέσεις των ε/κ εθνικιστών και έβαλαν σε εφαρμογή τη διχοτόμηση, αρχίζοντας από τη μετακίνηση στους θύλακες το 63, διαδικασία που ολοκληρώθηκε με το πραξικόπημα και την εισβολή του 74 και τον πλήρη (και βίαιο) διαχωρισμό των κοινοτήτων.

Μετά τον διαχωρισμό του74, στην ε/κ κοινότητα εξελίχτηκαν στους κόλπους των αστών, και των πολιτικών κομμάτων που τους εκπροσωπούν, δύο κυρίαρχες και συγκρουόμενες τάσεις για επίλυση του κυπριακού: οι «ενδοτικοί» και οι «απορριπτικοί», οι οποίοι κατά καιρούς και, ανάλογα με τις συνθήκες και τα αδιέξοδα των προηγούμενων επιλογών τους, περνούσαν από το ένα στρατόπεδο στο άλλο. Και οι δύο τάσεις έχουν στη βάση τους την ίδια επιδίωξη: την κυριαρχία πάνω στην πιο αδύναμη τ/κ αστική τάξη, φτάνει φυσικά να αφαιρεθεί ο παράγοντας της πανίσχυρης Τουρκίας και των στρατευμάτων της. Αυτή η επιδίωξη δεν είναι ζήτημα κάποιας ιδιόρρυθμης «νοοτροπίας». Είναι οργανικό στοιχείο της καπιταλιστικής εξέλιξης που στηρίζεται στην ανταγωνισμό και την πάλη για το κέρδος και την κυριαρχία. Ένας ανταγωνισμός που ξεκινά από το επίπεδο των επιχειρήσεων και επεκτείνεται στο επίπεδο των εθνών και των κρατών.

Οι διαφορές των δύο τάσεων, «ενδοτικών» και «απορρπτικών», είναι διαφορές τακτικής, αφορούν την εκτίμηση του τι κερδίζουν και τι χάνουν σε κάθε φάση, και τι τους επιφυλάσσει το μέλλον, είτε πρόκειται για τη Ζυρίχη είτε για τα αναρίθμητα σχέδια του ΟΗΕ, περιλαμβανομένων των 5 Σχεδίων Ανάν.

«Ενδοτικοί»

Το ξεπέρασμα της ήττας και της εθνικής ταπείνωσης του 74 και η συνεχής ανάπτυξη του ελληνοκυπριακού καπιταλισμού τις τελευταίες τρεις δεκαετίες, ενισχύουν το υπόβαθρο του «ενδοτισμού», που υιοθετείται σήμερα από μια ισχυρή μερίδα της αστικής τάξης.

Μια ενδεχόμενη αποχώρηση των τουρκικών στρατευμάτων, σε συνδυασμό με την υποτιθέμενη προστασία της ΕΕ από πιθανή μελλοντική επίθεση της Τουρκίας, καθιστά το ε/κ κεφάλαιο τον δυνατότερο παίκτη έναντι των «υπανάπτυκτων» τ/κ. Αυτό είναι που βρίσκεται πίσω από την αυτοπεποίθηση και αισιοδοξία αυτής της μερίδας της αστικής τάξης, η οποία αποδέχεται ουσιαστικές παραχωρήσεις προς τους τ/κ και αρκετές εκπτώσεις ως προς τις αδικίες που νομιμοποιούν σχέδια διευθέτησης όπως του Ανάν. Στη βάση αυτής της λογικής υποστηρίχτηκε το Σχέδιο Ανάν από την ηγεσία του Συναγερμού. Η ανειλικρίνεια αυτής της ηγεσίας ξεσκεπάζεται από την προ-Ανάν εποχή, κατά την οποία υποστηρίκτηκαν το φιλοπόλεμο ενιαίο αμυντικό δόγμα, οι πύραυλοι S-300, κ.λπ.

Αν ήταν ειλικρινείς οι «ενδοτικοί», θα προετοίμαζαν τον ε/κ πληθυσμό τα προηγούμενα χρόνια για να αποδεχτεί ακόμα και απλά πράγματα, όπως το πολίτευμα της ομοσπονδίας, το αναπόφευκτο της παραμονής κάποιου αριθμού εποίκων, το αναπόφευκτο του περιορισμού στην εγκατάσταση ώστε να διαφυλάσσεται η διζωνικότητα κ.ά. Αντίθετα, τα συνθήματα «όλοι οι πρόσφυγες στα σπίτια τους», «να φύγουν όλοι οι έποικοι» κ.λπ. ήταν και δικά τους συνθήματα, όπως, φυσικά, και των «απορριπτικών».

«Απορριπτικοί»

Οι «απορριπτικοί», με κύριες δυνάμεις το ΔΗΚΟ, την ΕΔΕΚ και την Εκκλησία, αντιπροσωπεύουν το πιο καθυστερημένο και ανασφαλές κομμάτι της αστικής τάξης. Αφού δεν μπορούν να κυριαρχήσουν σε ολόκληρο το νησί, λόγω του φόβου της Τουρκίας, περιορίζονται, παρά τις υπερ-πατριωτικές φανφάρες και τους παλληκαρισμούς, στη διατήρηση της εξουσίας στη μισή Κύπρο. Η διαιώνιση του Κυπριακού τους παρέχει και το λόγο ύπαρξης ως κυρίαρχης πολιτικής δύναμης (με τη βοήθεια, βέβαια, του ΑΚΕΛ, ιδιαίτερα μετά την προσχώρησή του στο «απορριπτικό» στρατόπεδο).

Παρόλο που συγκεκριμένοι κύκλοι ενδιαφέρονται να επανακτήσουν τα χαμένα «πάτρια εδάφη» για επέκταση των ξέφρενων επενδύσεών τους, μια άλλη μερίδα αστών, που επίσης επωφελήθηκε των διεθνών και τοπικών

συγκυριών κατά την περίοδο μετά το 74 («Οικονομικό Θαύμα»), θεωρεί ότι μια μελλοντική λύση αναγκαστικά θα τους αφαιρέσει ένα μεγάλο οικονομικό χώρο που θα παραχωρηθεί στους τ/κ και ότι η ανάπτυξη του βορρά θα γίνει εις βάρος του νότου. Ας μην ξεχνούμε ότι η παράκτια τουριστική ανάπτυξη μετά τον όλεθρο του 74 και το άνοιγμα της Κύπρου προς τις οικονομίες της Μέσης Ανατολής και των διαλυμένων χωρών του Ανατολικού Μπλοκ (παροχή υπηρεσιών για υπεράκτιες εταιρίες, ξέπλυμα βρώμικου χρήματος και φιλοξενία ναυτιλιακών εταιρειών) έχει εγκαθιδρύσει στην εξουσία κρατικούς, ιδιωτικούς και κομματικούς μηχανισμούς οι οποίοι πολύ δύσκολα θα απαρνηθούν τα οικονομικά οφέλη και τα πολιτικά τους προνόμια.

Οι Τουρκοκύπριοι Αστοί Επεδίωξαν τη Διχοτόμηση

Η τ/κ αστική τάξη, η οποία στήριζε από τη δεκαετία του ’50 τις δυνάμεις γύρω από τον Ντενκτας και αργότερα την ΤΔΒΚ κάτω από την ηγεσία του, επεδίωκε τη διχοτόμηση στη βάση της κατανόησης ότι στα πλαίσια μιας ενωμένης Κύπρου δεν είχε καμιά ελπίδα να επιβιώσει απέναντι στον ανταγωνισμό της πολύ ισχυρότερης ε/κ αστικής τάξης. Τα σύνορα και η «ανεξαρτησία», από το ’74 και μετά, ήταν ο μόνος τρόπος να διατηρήσει τον αποκλειστικό έλεγχο πάνω στους τ/κ.

Τα σύνορα ήταν, επίσης, ο καλύτερος τρόπος με τον οποίο η τουρκική αστική τάξη μπορούσε να διασφαλίσει τη στρατιωτική παρουσία της και τον έλεγχο στο βόρειο μέρος του νησιού, που γι’ αυτήν έχει μεγάλο στρατηγικό ενδιαφέρον.

Ωστόσο, η καταστροφική οικονομική και κοινωνική κρίση της πρόσφατης περιόδου οδήγησε την εργατική τάξη, τα μεσαία στρώματα, αλλά ακόμα και στρώματα της αστικής τάξης, λόγω και της κατάρρευσης του χρηματοπιστωτικού συστήματος, στις πρωτοφανείς κινητοποιήσεις που πήραν διαστάσεις εξέγερσης κατά του καθεστώτος Ντενκτάς. Η υποβολή του Σχεδίου Ανάν και η απόφαση για ένταξη της Κύπρου στην ΕΕ λειτούργησαν σαν καταλύτης για να μεταφερθεί η εξέγερση αυτή στο πολιτικό επίπεδο, με αποτέλεσμα την αποδυνάμωση του Ντενκτας και την άνοδο του Τουρκικού Ρεμπουπλικανικού Κόμματος (CTP) του Ταλάτ στην εξουσία.

Τουρκική Αστική Τάξη

Η εξέλιξη αυτή δεν είναι άσχετη με τις επιδιώξεις της κυβέρνησης Ερντογάν για περιορισμό της δύναμης του τουρκικού στρατιωτικού κατεστημένου και για ένταξη στην ΕΕ.

Η επιδίωξη, ωστόσο, για ένταξη στην ΕΕ δεν συνεπάγεται ότι η τουρκική αστική τάξη είναι δυνατό να εγκαταλείψει τις ιμπεριαλιστικές της επιδιώξεις στην Κύπρο (είτε κάτω από τις πιέσεις της ΕΕ, όπως ελπίζουν οι ε/κ «ενδοτικοί», είτε κάτω από τις πιέσεις του βέτο των «απορριπτικών»).

Πέρα από τις γενικές επιδιώξεις του συνόλου της τουρκικής αστικής τάξης, η κύρια δύναμη του Ντενκτάς ήταν πάντα το εθνικιστικό κατεστημένο της Τουρκίας, το οποίο εισέβαλε για να «σώσει» τους Τ/Κ το '74, και προς το οποίο προσέφευγε πάντα σε ώρες ανάγκης, παίζοντας το χαρτί του εθνικισμού.

Αυτό το παιχνίδι και η αβέβαιης ακόμα κατάληξης σύγκρουση ανάμεσα στο «βαθύ κράτος» της Τουρκίας με το κομμάτι της αστικής τάξης που εμφανίζεται ως περισσότερο ευρωπαϊστές, προκαλεί την Τουρκική διγλωσσία στο Κυπριακό και τις αλλοπρόσαλλες δηλώσεις και κινήσεις του Ερντογάν. Η οικονομικοπολιτική όμως αστάθεια στην Τουρκία είναι τέτοια, που μπορεί απότομα και αναπάντεχα να ανατρέψει το σκηνικό της σταθερότητας και των ειρηνικών διακηρύξεων που κυριαρχούν σήμερα.

Η «παντοδυναμία» που διαθέτει σήμερα ο Ταλάτ, με τη συμμαχία του με το Δημοκρατικό Κόμμα του υιού Ντενκτάς, την υποχώρηση της δύναμης των υπόλοιπων «αριστερών» κομμάτων (Κοινοτικής Απελευθέρωσης, Ειρήνης και Δημοκρατίας, Νέα Κύπρος) και την αποδυνάμωση του κύριου κόμματος της δεξιάς (του Κόμματος Εθνικής Ενότητας), δεν απομακρύνει μόνιμα τους κινδύνους αποσταθεροποίησης ή επιστροφής στο προσκήνιο των εθνικιστικών κομμάτων και οργανώσεων όπως των Γκρίζων Λύκων. Δυνάμεων που δεν αντιτίθενται απλώς στην ειρηνική διευθέτηση του Κυπριακού, αλλά έχουν τη δυνατότητα, σε συνεργασία με τις αντίστοιχες δυνάμεις στην Τουρκία, να αιματοκυλίσουν το νησί.

Οι συγκεκριμένες ιστορικές συγκυρίες που έφεραν την προσέγγιση της Ελλάδας και της Τουρκίας στη διάρκεια των τελευταίων χρόνων δεν πρέπει να αντικρίζονται σαν μόνιμες καταστάσεις.

Ούτε ισχύουν φυσικά οι εθνικιστικές ανοησίες σύμφωνα με τις οποίες η αντιπαλότητα της ελληνικής και της τουρκικής αστικής τάξης προέρχεται

από κάποια αιώνια ιστορικά και εθνικά αίτια. Αντίθετα, δρώντας ως τοπικές ιμπεριαλιστικές δυνάμεις στην περιοχή, η ελληνική και η τουρκική αστική τάξη, έχουν κατ’ εξοχήν αντικρουόμενα συμφέροντα, τόσο στην Κύπρο όσο και στο Αιγαίο. Αυτά τα συγκρουόμενα συμφέροντα δεν έχουν γεφυρωθεί, πράγμα που φανερώνουν, άλλωστε, οι ξέφρενοι εξοπλισμοί, οι συνεχείς παραβιάσεις του εναέριου χώρου κ.λπ. Γεγονότα όπως το παραλίγο θερμό επεισόδιο στα Ίμια το 1996 είναι εκεί να μας θυμίζουν τι μπορεί να επιφυλάξει το μέλλον αν δεν επιλυθούν οι ριζικές αιτίες που προκαλούν και επαναφέρουν συνεχώς τις εθνικές συγκρούσεις.

V. Χρεοκοπημένες Στρατηγικές

Η ε/κ αστική τάξη, σε συμμαχία με την ελληνική, όλα αυτά τα χρόνια υπόσχονται στον κυπριακό λαό «αγώνα», και «δικαίωση». Στην πραγματικότητα όλες οι στρατηγικές επιλογές που επέλεξαν και εφάρμοσαν στη διάρκεια των τελευταίων τριών δεκαετιών έχουν οδηγηθεί σε πλήρη χρεοκοπία. Δεν θα περίμενε κανείς βέβαια τις αστικές τάξεις στην Ελλάδα και την Κύπρο να παραδεχτούν κάτι τέτοιο.

Το αναπόφευκτο της χρεοκοπίας των επιλογών των αστών προβλέφτηκε από τους μαρξιστές της CWI με αναλύσεις όπως την πιο πάνω.

ΟΗΕ

Την πρώτη περίοδο μετά το 1974 οι ε/κ ηγεσίες στήριξαν όλη τη στρατηγική τους στις αποφάσεις και τα ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών τα οποία καταγγέλλανε την τουρκική εισβολή.

Όπως όμως πάντα εξηγούσαν οι μαρξιστές, ο ΟΗΕ, όπως και όλοι οι διεθνείς οργανισμοί, αποτελούν όργανα στα χέρια των μεγάλων δυνάμεων για να εξυπηρετούν τα δικά τους συμφέροντα και όχι τα συμφέροντα των λαών. Ο ΟΗΕ δεν είχε λύσει ποτέ κανένα σοβαρό πρόβλημα παρόμοιο με το Κυπριακό, καμιά εθνική διαμάχη ή πολεμική σύγκρουση υπέρ των λαών, για να μπορούσε να λύσει και το Κυπριακό. Τα μαζικά όμως κόμματα της αριστεράς και ιδιαίτερα το ΑΚΕΛ ποτέ δεν καταγγείλανε τον ΟΗΕ και τον ρόλο του.

Η εντύπωση ότι οι μεγάλες δυνάμεις θα υποχρέωναν την Τουρκία να σεβαστεί τις αρχές του διεθνούς "δικαίου" και τα δικαιώματα των ελληνοκυπρίων προσφύγων, καθώς και ότι θα επέβαλλαν την απόσυρση των τουρκικών στρατευμάτων και την ενοποίηση της διαιρεμένης Κύπρου,

αποτελούσε αφελή αυταπάτη ή συνειδητό αποπροσανατολισμό και κοροϊδία του κυπριακού λαού.

Γιατί, όπως εξηγήσαμε πιο πάνω, η Τουρκία αποτελεί για τις μεγάλες δυνάμεις πολύ σημαντικό στρατηγικό εταίρο λόγω της γεωπολιτικής θέσης και του ρόλου της. Έτσι, δεν υπήρχε καμία πιθανότητα η Αμερική και η Ευρώπη να θυσιάσουν τα δικά τους οικονομικά και στρατηγικά συμφέροντα για χάρη της Κύπρου.

Η ίδια ανάλυση ισχύει και για το σύνολο των ελληνοτουρκικών διαφορών. Οι γκρίζες ζώνες στο Αιγαίο και οι διαφορές για την υφαλοκρηπίδα, τον εναέριο χώρο, τα χωρικά ύδατα και τις μειονότητες σε Ελλάδα και Τουρκία, αποτελούν μόνιμες εστίες αντιπαράθεσης απέναντι στις οποίες η Αμερική και η Ε.Ε. επιδιώκουν απλώς ένα συμβιβασμό για να μη χαλάσουν τις σχέσεις τους με καμία από τις δύο πλευρές. Η σύγκρουση συμφερόντων, όμως, είναι τέτοια που οδηγεί στην απόρριψη των διαφόρων συμβιβαστικών προτάσεων είτε από τη μια είτε από την άλλη πλευρά.

Αυτή την απλή τοποθέτηση, την οποία κατανοούν πολλοί αστοί αναλυτές, δεν φαίνεται να κατανοεί η ηγεσία του ΑΚΕΛ.

Από τον ΟΗΕ στην Ένταξη της Κύπρου στην ΕΕ

Όταν έγινε σαφές ότι ο ΟΗΕ δεν επρόκειτο να δώσει λύση στο πρόβλημα, η κυπριακή κυβέρνηση μαζί με την ελληνική, αποφάσισαν την επεξεργασία μιας νέας στρατηγικής, την οποία μάλιστα εμφάνισαν στον κυπριακό και τον ελληνικό λαό σαν μεγαλοφυή: την ένταξη της Κύπρου στην Ε.Ε.

Η στρατηγική αυτή θεωρούσε ότι, εφόσον έμπαινε η Κύπρος στην Ε.Ε., αυτό θα σήμαινε ότι η Τουρκία θα είχε υπό κατοχή ευρωπαϊκά εδάφη και συνεπώς θα πίεζε για την απελευθέρωση της κατεχόμενης Κύπρου. Και πάλι οι μαρξιστές της CWI εξηγήσαμε από την αρχή ότι δεν υπήρχε καμία πιθανότητα οι μεγάλες δυνάμεις της Ευρώπης να έρθουν σε μετωπική σύγκρουση με την Τουρκία και έτσι να θυσιάσουν τα δικά τους συμφέροντα στην Τουρκία για χάρη της Κύπρου ή της Ελλάδας.

Η στρατηγική της ένταξης της Κύπρου στην Ε.Ε. όχι μόνο δεν έδωσε λύση αλλά οδήγησε σε παταγώδη αποτυχία. Η Ε.Ε. στήριξε το Σχέδιο Ανάν, το οποίο από την αρχή πήγαινε "πακέτο" με την ένταξη της Κύπρου στην Ε.Ε. μόνο και μόνο για να μην έχει να αντιμετωπίσει τη μετατροπή του Κυπριακού σε ευρωπαϊκό πρόβλημα.Τα αποτελέσματα είναι γνωστά. Η απόρριψη του Σχεδίου από την ε/κ πλευρά αποτέλεσε, στο επίπεδο της

διεθνούς διπλωματίας, το πιο μεγάλο χτύπημα για την κυπριακή κυβέρνηση από το 1974, την για πρώτη φορά διπλωματική απομόνωση της διεθνώς. Αυτό ήταν ένα από τα αποτελέσματα της «επιτυχίας» της ένταξης στην ΕΕ.

…και Τώρα στην Ένταξη της Τουρκίας στην ΕΕ

Τώρα, η νέα "μεγαλοφυής" σύλληψη της κυπριακής και ελληνικής κυβέρνησης είναι ότι η ένταξη της Τουρκίας στην Ε.Ε. θα λύσει το Κυπριακό Πρόβλημα!

Επειδή, μας λένε, υπάρχει ελευθερία διακίνησης, εγκατάστασης και περιουσίας στην Ε.Ε., όταν ενταχθεί η Τουρκία θα ενταχθεί και η βόρεια Κύπρος και έτσι θα ισχύουν για το σύνολο της Κύπρου όλες οι βασικές ελευθερίες…

Πρόκειται για την πιο μεγάλη αφέλεια ή την πιο μεγάλη υποκρισία.

Η ουσία της λύσης του Κυπριακού βρίσκεται στη δυνατότητα των δύο κοινοτήτων να συνυπάρχουν αρμονικά μεταξύ τους. Αυτό δεν μπορεί να το διασφαλίσει κανένας νόμος της Ε.Ε. - ακόμα και αν υπήρχε!

Το αν θα μπορέσει να επιστρέψει ο ε/κ πρόσφυγας στο σπίτι του, για παράδειγμα, εξαρτάται όχι από κάποιους πιθανούς νόμους αλλά από την αντιμετώπιση που θα έχει από τις τοπικές κοινότητες. Η καχυποψία, ή και το μίσος ανάμεσα στις δύο κοινότητες, μπορεί να διατηρείται ακόμη και αν το σύνολο της Κύπρου ενταχθεί στην Ε.Ε. Οι φασιστικές οργανώσεις, η ακροδεξιά, οι εθνικιστές, μπορούν να προκαλούν διαρκείς αντιπαραθέσεις και συγκρούσεις έτσι ώστε κανένας ε/κ και κανένας τ/κ να μην νιώθει ασφαλής και άνετος να συμβιώσει με την άλλη κοινότητα.

Όσο υπάρχει καπιταλιστικός ανταγωνισμός, φτώχεια και ανισότητα, που είναι σύμφυτες του καπιταλισμού, θα αναπαράγεται ο εθνικισμός που θα κρατά τις δύο κοινότητες μακριά.

Δεν θα Λυθεί, θ’ Αλλάξει Μορφή!

Η ιστορική εμπειρία δείχνει πως εθνικά προβλήματα παραμένουν άλυτα για δεκαετίες, όσες προσπάθειες κι αν καταβάλλονται για τη λύση τους, με χαρακτηριστικά παραδείγματα το Παλαιστινιακό, το Ιρλανδικό, το Βοσνιακό, του Κοσσυφοπεδίου, κ.λπ. Φανερώνει, επίσης, ότι και οι πιο αναπτυγμένες και πλούσιες χώρες, οι οποίες στο παρελθόν είχαν λύσει τα εθνικά τους προβλήματα, τα βλέπουν σήμερα να επιστρέφουν δυναμικά. Από τα πιο ενδεικτικά παραδείγματα είναι το Βέλγιο όπου Γαλλόφωνοι και

Φλαμανδοί αρνούνται να μιλήσουν μεταξύ τους το δε νεο-φασιστικό Φλαμανδικό Μπλοκ κυμαίνεται στα 20 - 25 %. Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση επίσης της Σκοτίας και της Ουαλίας στις οποίες έχουν εμφανιστεί μαζικά κινήματα υπέρ της ανεξαρτησίας. Επίσης του Κεμπέκ στον Καναδά που διεκδικεί ανεξαρτησία. Ή ακόμα η αντιπαράθεση βορρά και νότου στην Ιταλία με ένα σημαντικό ποσοστό του πληθυσμού στον βορρά να υπερασπίζει τη διαίρεση της χώρας.

Αυτό σημαίνει πως, ακόμα και αν η Τουρκία ενταχθεί στην Ε.Ε., το Κυπριακό Πρόβλημα δεν θα έχει λυθεί. Θα συνεχίσει να υπάρχει κίνδυνος αναζωπύρωσης, με άλλα λόγια θα έχει απλώς αλλάξει μορφή.

Όλες οι πιθανές στρατηγικές επιλογές της άρχουσας τάξης στην Κύπρο και την Ελλάδα έχουν στην ουσία δοκιμαστεί και αποτύχει. Όπως αναφέρουμε πιο πάνω, όμως, η αστική τάξη δεν υπάρχει καμία περίπτωση να παραδεχθεί την αδυναμία της να βρει τρόπο να λυθεί το Κυπριακό Πρόβλημα. Θα κατηγορεί πάντα και μόνιμα τον αντίπαλο για αδιαλλαξία και καταπάτηση κάθε αρχής δικαίου κ.λπ. (το οποίο βέβαια είναι απόλυτα σωστό) πράγμα όμως που δεν δίνει καμία προοπτική στους κύπριους εργαζόμενους είτε στον βορρά είτε στον νότο. Μόνο ένα αποτέλεσμα θα έχει αυτή η κατάσταση: Την ανάπτυξη του εθνικισμού, την καχυποψία και το μίσος ανάμεσα στις δύο κοινότητες, και κατά συνέπεια, την παραπέρα απομάκρυνση της προοπτικής για επίλυση του Προβλήματος.

VI. Το Σχέδιο Ανάν δεν ήταν το Τελευταίο

Το Σχέδιο Ανάν αποτελεί την πιο σοβαρή μέχρι σήμερα προσπάθεια των ιμπεριαλιστών να δώσουν λύση στο Κυπριακό Πρόβλημα. Η αποτυχία του δεν σημαίνει πως αποτελεί την τελευταία προσπάθεια. Κάθε άλλο, είναι σίγουρο πως νέες προσπάθειες θα ξαναγίνουν. Είναι επίσης σίγουρο πως θα κινούνται πάνω στις ίδιες περίπου προδιαγραφές. Οι ιμπεριαλιστές θα περιμένουν να «κουραστούν» οι δυνάμεις του «όχι», να απογοητευτεί ο μέσος ε/κ, σε συνδυασμό πιθανά και με μια κυβερνητική αλλαγή, για να ξανακάνουν μια καινούργια προσπάθεια.

Στο βαθμό που γίνει αυτό θα δούμε την ιστορία να επαναλαμβάνεται.

Τα οικονομικά και στρατηγικά συμφέροντα, τα οποία συγκρούονται στην Κύπρο δεν έχουν αλλάξει και δεν πρόκειται να αλλάξουν για το προβλεπτό μέλλον. Η ε/κ αστική τάξη έχει την οικονομική δύναμη – σε περίπτωση λύσης που να της παρέχει τη δυνατότητα απρόσκοπτης

επέκτασης – να θέσει το σύνολο του νησιού κάτω από τον δικό της έλεγχο, να εξαλείψει δηλαδή στην ουσία την τ/κ αστική τάξη. Επομένως ο μοναδικός τρόπος η τ/κ αστική τάξη να επιβιώσει σαν τάξη είναι να έχει την πολιτική εξουσία που να εμποδίζει την κυριαρχία των ε/κ στον Βορρά. Αυτό σημαίνει να έχει κρατική εξουσία είτε αυτή ονομάζεται επίσημα και καθαρά «κράτος» είτε όχι.

Ο δεύτερος παράγοντας που πρέπει σοβαρά να ληφθεί υπόψη είναι η σύγκρουση συμφερόντων ανάμεσα στην Ελλάδα και στην Τουρκία. Για τα στρατηγικά συμφέροντα της Τουρκίας η κατοχή ενός τμήματος της Κύπρου είναι καίριας σημασίας. **Η Τουρκία δεν πρόκειται να παραχωρήσει (να χαρίσει) στην ελληνική πλευρά τα εδάφη της βόρειας Κύπρου εγκαταλείποντας τα στρατηγικά της συμφέροντα. Οι αστικές τάξεις, σε όλη την ιστορία τους, κερδίζουν ή χάνουν εδάφη μέσα από πολέμους!** Τα χάνουν μόνο όταν τους το επιβάλλουν πολύ ισχυρότερες δυνάμεις. Στην περίπτωση της Τουρκίας οι "ισχυρές δυνάμεις" όπως οι ΗΠΑ, η Βρετανία και άλλες χώρες, υποστηρίζουν τα τουρκικά συμφέροντα. Επομένως είναι αστείο να θεωρεί κανείς ότι η Τουρκία μπορεί κάτω από τις "πιέσεις" κάποιων ευρωπαϊκών χωρών να παραχωρήσει τα κατεχόμενα κυπριακά εδάφη στην ε/κ και ελληνική αστική τάξη που συνεχίζουν να αποτελούν τους ανταγωνιστές και αντιπάλους της (παρά τις σημερινές (λυκο)φιλίες).

Έχοντας αυτά υπόψη, χρειάζεται να καταλάβουμε ότι ο λόγος που η τ/κ και η τουρκική αστική τάξη αποδέχτηκαν το Σχέδιο Ανάν είναι γιατί ικανοποιούσε αυτή τη στρατηγική τους επιδίωξη - τούς διασφάλιζε δηλαδή κρατική εξουσία (ουσιαστικά) στον βορρά. Για τον ίδιο ακριβώς λόγο είναι που η ε/κ αστική τάξη απέρριψε το Σχέδιο Ανάν, επειδή έδινε κρατική εξουσία, στη βόρεια Κύπρο, στην τ/κ (και την τούρκικη) αστική τάξη.

Τα πιο πάνω βασικά χαρακτηριστικά της αντιπαράθεσης και αυτή η βασική ανάλυση δεν πρόκειται να αλλάξουν στο προβλεπτό μέλλον. Επομένως, στο βαθμό στον οποίο εμφανιστούν νέα σχέδια τύπου Ανάν στο μέλλον, δεν θα διαφέρουν ουσιαστικά από το πρωτότυπο. Και έτσι η ιστορία θα επαναλαμβάνεται με τους ίδιους κινδύνους:

- Στην περίπτωση κατά την οποία η ε/κ πλευρά αρνείται να τα αποδεχτεί, η καχυποψία ανάμεσα στις κοινότητες θα μεγαλώνει, ο ρατσισμός και ο εθνικισμός θα ενισχύονται, η διαίρεση των δύο κοινοτήτων θα εδραιώνεται.
- Στην περίπτωση κατά την οποία η ε/κ πλευρά θα υπογράψει μια τέτοιου τύπου «λύση» τότε δημιουργούνται οι προϋποθέσεις για πιθανή

παραλυσία και κατάρρευση του κράτους, καθώς και για να αναλάβουν τον "εθνοσωτήριο" τους ρόλο οι ακροδεξιοί εθνικιστές και νεοφασίστες, και στις δύο πλευρές, με αποτέλεσμα να οδηγήσουν σε νέες τραγωδίες.

Συνοψίζοντας πρέπει να πούμε: Δεν μπορεί να αποκλειστεί στο μέλλον το ενδεχόμενο οι δύο αστικές τάξεις να καταλήξουν σε κάποια συμφωνία για το Κυπριακό. Αυτό όμως δεν θα αποτελέσει λύση του εθνικού προβλήματος. Λύση μπορεί να υπάρξει μόνο αν οι δύο κοινότητες νοιώθουν ότι ικανοποιούνται όλες οι βασικές τους διεκδικήσεις, αυτά που θεωρούν σαν βασικά και αναφαίρετα δικαιώματά τους. Και αυτό αποκλείεται να γίνει μέσα από τις διαδικασίες των διεθνών οργανισμών και των συνομιλιών ανάμεσα στις αστικές τάξεις.

Όσο υπάρχει δυσαρέσκεια, καχυποψία, εθνικισμός, ανάμεσα στις δύο κοινότητες, το εθνικό πρόβλημα θα παραμένει ζωντανό και θα αναπαράγεται. Και όσο υπάρχει καπιταλισμός, ο οποίος δημιουργεί και αναπαράγει τη φτώχεια, την ανισότητα και τον εθνικισμό, το πρόβλημα θα παραμένει, όπως θα παραμένει και ο κίνδυνος για νέες συγκρούσεις και αιματοχυσίες, με την καταφυγή στη γνωστή δράση ακροδεξιών στοιχείων, όπως την ΕΟΚΑ Β στο νότο, την ΤΜΤ και τους Γκρίζους Λύκους στο βορρά.

Με αυτή την έννοια επαναλαμβάνουμε αυτό που σημειώσαμε και πιο πάνω: Ακόμα και αν υπάρξει συμφωνία ανάμεσα στις δύο αστικές τάξεις για το Κυπριακό, κάτω από την πίεση των διεθνών οργανισμών και των ισχυρών δυνάμεων, αυτό δεν θα λύσει το εθνικό πρόβλημα στην Κύπρο - απλά θα αλλάξει τον χαρακτήρα του και θα εγκυμονεί νέους κινδύνους για νέες μελλοντικές τραγωδίες.

VII. Όσο Υπάρχει Καπιταλισμός δεν μπορεί να Υπάρξει Λύση

Όλη η πιο πάνω ανάλυση καταλήγει σε ένα βασικό συμπέρασμα: Ότι οι εκπρόσωποι του κεφαλαίου στον βορρά και στον νότο, μαζί με τις άρχουσες τάξεις στην Τουρκία και την Ελλάδα, δεν μπορούν να καταλήξουν σε μια βιώσιμη λύση στο Κυπριακό Πρόβλημα λόγω της σύγκρουσης συμφερόντων, η οποία υπάρχει μεταξύ τους. Για τους αστούς, ε/κ και τ/κ, Έλληνες και Τούρκους αλλά και για τους ιμπεριαλιστές, η Κύπρος αποτελεί πεδίο αντιπαράθεσης και πάλης για κυριαρχία και

επιβολή, σε επίπεδο οικονομικών και στρατηγικών συμφερόντων. **Επειδή δεν μπορούν να τα συμβιβάσουν και επειδή κανείς δεν είναι αρκετά δυνατός για να υποχρεώσει την αντίπαλη πλευρά να αποδεχθεί τη θέση του, το Κυπριακό παραμένει σε αδιέξοδο**.

Αυτή η κατανόηση οδηγεί αβίαστα στο συμπέρασμα ότι μόνο οι εκπρόσωποι των εργαζομένων και των λαϊκών στρωμάτων, και τα κόμματα που τους αντιπροσωπεύουν, μπορούν να βρουν μια γλώσσα συνεννόησης μεταξύ τους, να χτίσουν γέφυρες επικοινωνίας και συνεργασίας, και να επεξεργαστούν από κοινού προτάσεις λύσης, τις οποίες στη συνέχεια να καταθέσουν στον κυπριακό λαό, στο βορρά και το νότο, και να παλέψουν για την υιοθέτηση και την εφαρμογή τους. Γιατί οι εργαζόμενοι, ε/κ και τ/κ, σε αντίθεση με τους αστούς, καταλαβαίνουν πως μόνο μαζί μπορούν να διασφαλίσουν ένα ειρηνικό και αρμονικό μέλλον, το οποίο να τους παρέχει απασχόληση, υγεία, μόρφωση και ένα αξιοπρεπές βιοτικό επίπεδο.

Η «Αριστερά» όμως, που μιλά στο όνομα των ταξικών συμφερόντων των εργαζομένων και των λαϊκών στρωμάτων έχει αποτύχει ολοκληρωτικά στον ιστορικό ρόλο που έχει να διαδραματίσει.

Σε όλες τις προηγούμενες δεκαετίες στήριξαν ανεπιφύλακτα όλες τις επιλογές των αστών. Οι μεγαλύτερες ευθύνες ασφαλώς βαρύνουν το ΑΚΕΛ, το οποίο αποτελεί το ιστορικό κόμμα των εργαζομένων της Κύπρου, ε/κ και τ/κ, με την πιο μακρά ιστορία, την πιο μεγάλη απήχηση και τις πιο ισχυρές συντεχνίες. Ακόμα και όταν, όμως, στο ΑΚΕΛ και τα συνδικάτα του (ΠΕΟ) συμμετείχαν μαζί ε/κ και τ/κ, το ΑΚΕΛ υποστήριζε τον Μακάριο. Ακόμα και όταν υπήρχαν οι διακοινοτικές συγκρούσεις στη διάρκεια της δεκαετίας του ’60, το ΑΚΕΛ υποστήριζε την ε/κ ηγεσία. Έτσι ναρκοθετούσε το ίδιο, τον μοναδικό παράγοντα που μπορούσε να αποτρέψει τη μελλοντική καταστροφή και διαίρεση του νησιού - δηλαδή την ενότητα σε πολιτικό και συνδικαλιστικό επίπεδο των εργαζομένων και στις δύο κοινότητες.

VIII. Το ΑΚΕΛ και οι Συνομιλίες

Για δεκαετίες το ΑΚΕΛ στήριζε τις διακοινοτικές συνομιλίες ανάμεσα στην ε/κ και την τ/κ πλευρά κάτω από την αιγίδα του ΟΗΕ με υποτιθέμενο στόχο τη "λύση" του Κυπριακού. Οι μαρξιστές της CWI στην Κύπρο είχαν προβλέψει από τη δεκαετία του ’70 ότι ήταν αδύνατον να λυθεί το Κυπριακό μέσα από τις διακοινοτικές συνομιλίες, στη βάση της ανάλυσης

του ταξικού χαρακτήρα του Κυπριακού (δηλαδή τη σύγκρουση συμφερόντων ανάμεσα στις αστικές τάξεις) που δεν επέτρεπε ένα τέτοιο θετικό αποτέλεσμα.

Το γεγονός ότι τριάντα χρόνια μετά οι συνομιλίες βρίσκονται σε πλήρες τέλμα αποτελεί μια μεγάλη επιβεβαίωση της μαρξιστικής προσέγγισης.

Η Αριστερά, και πιο ειδικά το ΑΚΕΛ, είχε ιστορική ευθύνη να απαντήσει στις συνομιλίες ανάμεσα στις δύο αστικές τάξεις, προτείνοντας συνομιλίες των αριστερών κομμάτων και εργατικών οργανώσεων των δύο κοινοτήτων. Είχε ευθύνη να παλέψει για την αντικατάσταση των διακοινοτικών συνομιλιών με συνομιλίες της αριστεράς, γιατί μόνο η αριστερά μπορούσε να καταλήξει σε προτάσεις που να αντανακλούν τα συμφέροντα, τις διαθέσεις και τους οραματισμούς των δύο κοινοτήτων.

Το επιχείρημα (που παλιά ακουγόταν πολύ συχνά από κύκλους του ΑΚΕΛ) ότι ήταν αδύνατη η επαφή και η συνεννόηση ανάμεσα στις αριστερές και συνδικαλιστικές οργανώσεις λόγω του διαχωρισμού είναι σαθρό. Ακόμα και στις πιο δύσκολες περιόδους, της πιο έντονης καταστολής και της πιο αυταρχικής διακυβέρνησης από το καθεστώς του Ντενκτάς, η Αριστερά μπορούσε να πάρει πρωτοβουλίες και να συναντηθεί σε χώρες του εξωτερικού και να συζητήσει εκεί και να διαπραγματευτεί ένα πλαίσιο λύσης του προβλήματος. Να το παρουσιάσει στον κυπριακό λαό στον βορρά και τον νότο. Και να ξεκινήσει μια μακρόπνοη εκστρατεία υπέρ της υιοθέτησής του και ενάντια στον εθνικισμό και τις αστικές τάξεις.

Ιδιαίτερα όμως από τα μέσα της δεκαετίας του ’90 και μετά, η δυνατότητα επαφής ανάμεσα στην ε/κ και την τ/κ αριστερά και τα συνδικάτα ήταν απρόσκοπτη.

Είναι επομένως ξεκάθαρο ότι η άρνηση του ΑΚΕΛ να επιδιώξει το κτίσιμο κοινού μετώπου ε/κ και τ/κ εργαζομένων ήταν αποτέλεσμα πολιτικής επιλογής. ’Εμεινε σταθερά προσκολλημένο στην πολιτική της στήριξης της "εθνικής αστικής τάξης", (Μακάριο, Κυπριανού και τώρα Παπαδόπουλο) ενάντια, υποτίθεται, στον ιμπεριαλισμό και την κατοχή, το οποίο στην πράξη μεταφράζεται σε υποστήριξη των συμφερόντων της ε/κ αστικής τάξης.

Ταυτόχρονα, επαναλάμβανε το σύνθημα της "επαναπροσέγγισης" των δύο κοινοτήτων. Ήταν ένα σύνθημα κενό περιεχομένου, γιατί ζητούσε επαναπροσέγγιση στη βάση των πολιτικών της ε/κ αστικής τάξης! Αυτό ήταν αδύνατο και αδιανόητο! **Η επαναπροσέγγιση θα μπορούσε να αναπτυχθεί μόνο στη βάση της κοινής πάλης της αριστεράς στις δύο**

πλευρές του νησιού ενάντια στα συμφέροντα και τις πολιτικές των δύο αστικών τάξεων και των "μητέρων πατρίδων".

Η συνολική στάση του ΑΚΕΛ απέναντι στο Κυπριακό Πρόβλημα αποτελεί απόδειξη της πλήρους εγκατάλειψης από την ηγεσία του ΑΚΕΛ της ταξικής ανάλυσης και του μαρξισμού.

Η ολοκληρωτική χρεοκοπία της ηγεσίας του αποδείχθηκε ακόμα πιο τρανταχτά στη στάση που κράτησε απέναντι στην εξέγερση των τ/κ ενάντια στο καθεστώς του Ντενκτάς που ξεκίνησε από το 2000 και κλιμακώθηκε σε μια μεγαλειώδη εξέγερση το 2003, και μετά και στο γεγονός ότι προχώρησε στη δημιουργία κοινής κυβέρνησης με το ΔΗΚΟ και τον Τάσσο Παπαδόπουλο.

ΙΧ. Η Εξέγερση των Τουρκοκυπρίων

Η εξέγερση των τ/κ το 2003, με τις πιο μαζικές διαδηλώσεις στην ιστορία τους, που ανάγκασε τον Ντενκτάς να ανοίξει τα σύνορα με τον νότο, παρείχε μια μοναδική δυνατότητα για να χτιστεί ένα κοινό μέτωπο πάλης ε/κ και τ/κ εργαζομένων. Η ευκαιρία αυτή χάθηκε. Για να μπορούσε η δυνατότητα να γίνει πραγματικότητα, να συγκεκριμενοποιηθεί και να πάρει σάρκα και οστά, θα έπρεπε να αντανακλαστεί σε συγκεκριμένο πολιτικό πρόγραμμα και δράση. Διαφορετικά θα εξατμιζόταν - όπως και έγινε.

Αν το ΑΚΕΛ ήταν ένα γνήσιο αριστερό κόμμα θα είχε προχωρήσει σε μια σειρά πρωτοβουλιών όπως οι ακόλουθες :

- θα δήλωνε την πλήρη συμπαράσταση των ε/κ μαζών, από την πρώτη στιγμή, στην εξέγερση των τ/κ και θα προχωρούσε σε μαζικές εκδηλώσεις, κινητοποιήσεις, συναυλίες κ.λπ. στη νεκρή ζώνη, καλώντας για το άμεσο άνοιγμα των συνόρων.
- θα οργάνωνε, μετά το άνοιγμα, μαζικές επισκέψεις των ε/κ στον βορρά και αντίστοιχα των τ/κ στον νότο, στις πόλεις και στα χωριά της καταγωγής τους συνδυάζοντας τες, σε κάθε περίπτωση, με μαζικές εκδηλώσεις συναδέλφωσης.
- θα προχωρούσε στη δημιουργία τοπικών-λαϊκών επιτροπών επαναπροσέγγισης και συναδέλφωσης ε/κ και τ/κ σε κάθε πόλη και κάθε χωριό με δικτύωσή τους σε παγκύπριο επίπεδο.
- θα καλούσε τους εκπρόσωπους του τ/κ κινήματος σε συνομιλίες για εξεύρεση κοινά αποδεκτής λύσης του Κυπριακού.

- Μαζί με το τ/κ κίνημα θα ανάπτυσσε ένα αντίστοιχο ε/κ κίνημα που θα περιλάμβανε συζητήσεις σε όλη την κοινωνία για τις προτάσεις της αριστεράς, που, σε συνδυασμό με κοινές μαζικές κινητοποιήσεις, θα έθετε σαν στόχο την κυβερνητική αλλαγή, ώστε να ανέλθουν στον βορρά και στον νότο, κυβερνήσεις της αριστεράς, στη βάση προγράμματος για εφαρμογή της προτεινόμενης λύσης όπως αυτή θα προέκυπτε από μια διεξοδική και ουσιαστική συμμετοχή της κοινωνίας.

Ότι μια τέτοια διαδικασία ήταν δυνατό να υιοθετηθεί από το κίνημα στις δύο πλευρές του νησιού είναι ξεκάθαρο. Αν απέδειξε κάτι η εμπειρία πριν την υποβολή του Σχεδίου Ανάν είναι ακριβώς ότι μέσα στις μάζες υπήρχε διάθεση για συμφωνία και λύση του προβλήματος.

Χ. Ποια Λύση;

Ο βασικός λόγος για τον οποίο το Σχέδιο Ανάν δεν υιοθετήθηκε από την πολιτική ηγεσία των ε/κ και τελικά καταψηφίστηκε από την πλειοψηφία των ε/κ, δεν είχε να κάνει με τα ποσοστά επιστροφής εδαφών και προσφύγων (γι αυτά εξάλλου υπήρχαν και άλλα περιθώρια διαπραγμάτευσης) αλλά έχει να κάνει με **το ζήτημα του κράτους**.

Το Σχέδιο Ανάν προνοούσε, ανάμεσα σε άλλα, δύο ξεχωριστά κράτη, σε "συσκευασία" του ενός και ένα εξαιρετικά περίπλοκο σύστημα διακυβέρνησης, με πολύ λεπτές ισορροπίες ανάμεσα στους αντιπρόσωπους των δύο κοινοτήτων στη Βουλή και στο Προεδρικό Συμβούλιο, το οποίο μπορούσε πάρα πολύ εύκολα να καταρρεύσει με τις πρώτες διαφωνίες.

Σε συνδυασμό με το γεγονός πως η Ελλάδα, η Τουρκία και η Βρετανία παρέμεναν, σύμφωνα με το Σχέδιο Ανάν, εγγυήτριες δυνάμεις, οι πιο πάνω πρόνοιες σήμαιναν στην πράξη πως η τ/κ «πλευρά», είχε τη δυνατότητα (με την υποστήριξη ή προτροπή βέβαια της Τουρκίας) να οδηγήσει το "κοινό κράτος" σε κρίση, προκαλώντας παράλυση των λειτουργιών του, και οδηγώντας έτσι τα πράγματα στη δημιουργία δύο ξεχωριστών κρατών, αναιρώντας και κάποιες παραχωρήσεις στις οποίες θα προέβαινε η τουρκική πλευρά. Το Σχέδιο Ανάν παρείχε μάλιστα στην Τουρκία τη δυνατότητα να παρέμβει και στρατιωτικά για να επιβάλει κάτι τέτοιο, στο όνομα (βέβαια) της «υπεράσπισης των δικαιωμάτων των τ/κ».

Έχει μεγάλη σημασία η κατανόηση πως αυτοί ήταν οι λόγοι για τους οποίους η ε/κ πολιτική ηγεσία απέρριψε το σχέδιο παρά τις πιέσεις. Γατί

αποκαλύπτει την πάλη για κυριαρχία και έλεγχο του "κοινού κράτους" από τις δύο αστικές τάξεις στο νησί. Αποκαλύπτει πως αυτό που δεν επιτρέπει τη λύση είναι το γεγονός πως η σύγκρουση συμφερόντων μεταξύ τους, ο έντονος ανταγωνισμός και η καχυποψία που επικρατεί ανάμεσά τους, δεν τους επιτρέπει να λειτουργήσουν από κοινού στα πλαίσια ενός κοινού κρατικού μηχανισμού. (Αυτό είχε αποδείξει πιο παλιά και η κατάρρευση του ενιαίου κράτους που είχαν δημιουργήσει οι συμφωνίες της Ζυρίχης).

Αυτό όμως που για τις αστικές τάξεις αποτελεί ανυπέρβλητο εμπόδιο, δεν ισχύει και για τους εργαζόμενους. Γιατί από τη στιγμή που θα υπάρξει ένα κοινό κράτος ε/κ και τ/κ με την εξουσία να βρίσκεται σε εκπρόσωπους των εργαζομένων και όχι του κεφαλαίου, ο χρόνος δεν θα λειτουργεί υπέρ της σύγκρουσης και της διαίρεσης αλλά θα λειτουργεί αντίστροφα, θα φέρνει τις δύο κοινότητες όλο και πιο κοντά, οδηγώντας τελικά στην κατάργηση των όποιων διαχωρισμών ή συνόρων υπάρχουν μεταξύ τους.

Αυτό που απέδειξε με την εξέγερσή του το κίνημα των τ/κ είναι ότι ήθελε και πάλευε για απαλλαγή των τ/κ από το καθεστώς Ντενκτάς και από τα τουρκικά στρατεύματα. Εδώ, η ε/κ αριστερά, άφησε μια απίστευτη ιστορική ευκαιρία να πάει χαμένη. Γιατί μπορούσε να προτείνει μια κρατική/διοικητική δομή και λειτουργία που να παρέχει στους τ/κ εγγυήσεις για τα δικαιώματά και για την ασφάλειά τους (σαν μειοψηφία) στα πλαίσια ενός κοινού κράτους. Αν το ΑΚΕΛ ήταν ένα γνήσιο αριστερό κόμμα θα είχε προτείνει στο τ/κ κίνημα, κι όχι στην τ/κ αστική τάξη, μια σειρά σημείων πάνω στις ακόλουθες γραμμές:

- Μια Κύπρο πραγματικά ανεξάρτητη χωρίς καμία ξένη εγγυήτρια δύναμη, χωρίς κανένα ξένο στρατό ή βάσεις.
- Ένα ομοσπονδιακό σύστημα, το οποίο να παρέχει από τη μια πολύ μεγάλη αυτονομία και σχετική ανεξαρτησία στις δύο κοινότητες κι από την άλλη να τις συνδέει σε ένα κοινό κράτος, το οποίο, σταδιακά, από τη στιγμή που δεν υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων, να τις φέρνει όλο και πιο κοντά, με στόχο την τελική συγχώνευση και πλήρη ενοποίηση.
- Σώματα ασφάλειας, με τη μορφή των πολιτοφυλακών, που να αποτελούνται εξίσου, 50 - 50 %, από ε/κ και τ/κ εργαζόμενους, έτσι ώστε οι τ/κ να μην νοιώθουν ότι μπορεί να χρησιμοποιηθεί καταστολή εκ μέρους των ε/κ εναντίον τους και να μην θεωρούν αναγκαία την «προστασία» της Τουρκίας.

- Αναγνώριση από τη μεριά των ε/κ εργαζομένων της αρχής της πολιτικής ισότητας ανάμεσα στις δύο κοινότητες, έτσι ώστε κανένας τ/κ να μην είναι ευάλωτος στην προπαγάνδα των τ/κ αστών και εθνικιστών ότι το κοινό κράτος μπορεί να λειτουργεί «προς όφελος των συμφερόντων της πλειοψηφούσας κοινότητας» δηλαδή των ε/κ.

Στηριγμένη στις λαϊκές επιτροπές επαναπροσέγγισης (βλ. πιο πάνω) και στις λαϊκές πολιτοφυλακές, η κοινή κυβέρνηση ε/κ και τ/κ εργαζομένων θα αντιμετώπιζε αποφασιστικά κάθε προσπάθεια αναβίωσης εθνικιστικών και νεοφασιστικών οργανώσεων τύπου ΕΟΚΑ Γ ή Γκρίζων Λύκων.

Πάνω σε αυτή τη βάση και σταδιακά, καθώς θα ανακτούνταν και θα εδραιωνόταν η εμπιστοσύνη ανάμεσα στις δύο κοινότητες, θα μπορούσε να επιτευχθεί η επιστροφή του συνόλου των προσφύγων στους χώρους καταγωγής τους.

XI. Σοσιαλιστική Ομοσπονδία

Στη βάση ενός τέτοιου προγράμματος, η Αριστερά θα μπορούσε να ανατρέψει όλα τα μέχρι σήμερα δεδομένα στο Κυπριακό και να βάλει τις βάσεις για την οριστική λύση στο Πρόβλημα, η οποία πρώτα και κύρια περνάει μέσα από την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης και το χτίσιμο αρμονικών σχέσεων ανάμεσα στις δύο κοινότητες. Θα μπορούσε να διεκδικήσει τη διακυβέρνηση του τόπου και να αναλάβει την εξουσία στον βορρά και στον νότο. Και από τη στιγμή βέβαια που το έκανε αυτό, θα είχε την ευθύνη να εξαλείψει τον καπιταλιστικό ανταγωνισμό ανάμεσα στις δύο πλευρές καθώς και τους παράγοντες που γεννούν και αναπαράγουν τη φτώχεια και την ανεργία στην κοινωνία γιατί αυτοί αποτελούν τη βάση για την ανάπτυξη του ρατσισμού και του εθνικισμού.

Αυτά σημαίνουν πως στην περίπτωση μιας τέτοιας προοπτικής θα πρέπει όλες οι μεγάλες επιχειρήσεις, οι στρατηγικοί τομείς της οικονομίας, στην παραγωγή και το εμπόριο, οι τράπεζες και οι ασφαλιστικές εταιρείες να φύγουν από τα χέρια των ιδιωτών, ντόπιων ή ξένων, και να περάσουν στα χέρια της κοινωνίας, κάτω από συνθήκες κοινωνικού ελέγχου και διαχείρισης από τους ίδιους τους εργαζόμενους, έτσι ώστε να τεθούν στην υπηρεσία της κοινωνίας, των αναγκών των λαϊκών στρωμάτων και όχι του κέρδους του μεγάλου κεφαλαίου.

Μόνο έτσι θα γίνει δυνατό να μπουν οι βάσεις από τους ε/κ και τ/κ εργαζόμενους για μια σοσιαλιστική ομοσπονδία στην Κύπρο ως τη μόνη

λύση στον εθνικισμό, την ακροδεξιά, την αιματοχυσία, τον πόλεμο και τη διαίρεση που ταλαιπωρούν για δεκαετίες το νησί. Πάνω σ' αυτή τη βάση, θα μπορούν να απευθυνθούν στους Έλληνες εργαζόμενους στην Ελλάδα και στους εργαζόμενους στην Τουρκία και να ζητήσουν συμπαράσταση και ταυτόχρονα να δώσουν το παράδειγμα για τη λύση των ευρύτερων ελληνοτουρκικών προβλημάτων, που επίσης παραμένουν άλυτα για δεκαετίες και που είναι προβλήματα ανταγωνισμού και πάλης για κυριαρχία στην περιοχή ανάμεσα στην ελληνική και τουρκική αστική τάξη.

XII. Για μια Άλλη Αριστερά

Το πιο πάνω σενάριο είναι φυσικό να ακούεται εντελώς ουτοπικό και απομακρυσμένο. Αυτό είναι απόλυτα κατανοητό. Και υπάρχει μια απλή εξήγηση γι’ αυτό: για να ήταν ρεαλιστικά όλα αυτά θα έπρεπε να υπάρχουν μαζικοί φορείς, δηλαδή μαζικά κόμματα της αριστεράς, που να τα υποστηρίζουν και να τα προπαγανδίζουν μέσα στις λαϊκές μάζες.

Αυτή η αριστερά, η αριστερά που περιγράφουμε, για να αναλάβει καθήκοντα όπως τα πιο πάνω, σήμερα δεν υπάρχει.

Το ΑΚΕΛ δεν πρόκειται ποτέ να παίξει τον παραπάνω ρόλο. Δεν πρόκειται ποτέ να συνδέσει την πάλη για λύση του εθνικού προβλήματος με την πάλη ενάντια στην αστική τάξη και για μια σοσιαλιστική κοινωνία. Πολύ περισσότερο σήμερα που έχει εμπλακεί στα γρανάζια της αστικής εξουσίας, της διαχείρισης του καπιταλισμού, συμμετέχοντας σε μια κυβέρνηση που υπηρετεί τα συμφέροντα του κεφαλαίου και της ε/κ αστικής τάξης, εφαρμόζοντας αντιλαϊκές πολιτικές.

Και είναι, βέβαια, αστείο να περιμένει κανείς από την ΕΔΕΚ ότι θα μπορούσε ποτέ να αναλάβει να καλύψει το κενό. Η ηγεσία της ΕΔΕΚ έχει στραφεί στον εθνικισμό ολοκληρωτικά εδώ και πολλά χρόνια, εγκαταλείποντας οποιαδήποτε αναφορά στο ζήτημα της επαναπροσέγγισης με τους τ/κ (έστω στα λόγια, όπως κάνει το ΑΚΕΛ).

Ο ρόλος των μικρών δυνάμεων των μαρξιστών σήμερα στην Κύπρο είναι να βάλουν σιγά - σιγά τις βάσεις για το χτίσιμο μιας νέας αριστεράς. Να πουν καθαρά στην κοινωνία, στο εργατικό κίνημα, ιδιαίτερα στη νέα γενιά, ότι δεν μπορούν να περιμένουν τίποτε από τα παραδοσιακά κόμματα της αριστεράς και ότι πρέπει να χτίσουμε ένα νέο πολιτικό φορέα στην υπηρεσία των εργαζομένων και της νέας γενιάς.

Μια νέα αριστερά η οποία:

- Να είναι δημοκρατική στο εσωτερικό της, ταξική και διεθνιστική.
- Να παλεύει ενάντια στις καθημερινές επιθέσεις που δέχεται το βιοτικό επίπεδο και οι συνθήκες εργασίας και ζωής των εργαζομένων και να συνδέει αυτή την πάλη με την ανάγκη της ανατροπής του καπιταλισμού.
- Να παλεύει ανυποχώρητα ενάντια στον εθνικισμό και τον ρατσισμό και υπέρ της επαναπροσέγγισης και της αρμονικής συνύπαρξης των δύο κοινοτήτων όχι στα λόγια αλλά με έργα.
- Να συνδέει την πάλη για λύση του εθνικού προβλήματος στην Κύπρο με την προοπτική του σοσιαλισμού.
- Να παλεύει για μια σοσιαλιστική ομοσπονδία στην Κύπρο, στην Ελλάδα και στην Τουρκία και σε όλη την Ευρώπη, μαζί με τις υπόλοιπες δυνάμεις της CWI, που δρουν στις περισσότερες χώρες της ΕΕ και σε όλο τον κόσμο.

Αυτό το ιστορικό καθήκον είναι σίγουρα δύσκολο. Θα ήταν ανόητο να ισχυριστεί κανείς το αντίθετο.

Όμως κατ' αρχήν δεν υπάρχει άλλος δρόμος.

Και κατά δεύτερο λόγο, το κενό στην Αριστερά που υπάρχει σήμερα στην Κύπρο, είναι πρωτοφανές. **Ποτέ στην ιστορία της δεν ήταν τόσο εκτεθειμένη, τόσο «γυμνή» η Αριστερά**. Πάνω σ' αυτή τη βάση η νέα γενιά δεν έχει τις αυταπάτες που είχε η παλιά γενιά σε κόμματα όπως το ΑΚΕΛ και την ΕΔΕΚ. Όλο και περισσότεροι νέοι θα αναζητούν ριζοσπαστικές απαντήσεις που δεν μπορούν να τους δώσουν οι σημερινές ηγεσίες.

Και αυτή είναι η ισχυρότερη βάση πάνω στην οποία μπορεί να χτιστεί κάτι καινούργιο.

Οι νεαρές δυνάμεις της CWI στην Κύπρο στέκονται απέναντι σ' αυτό το καθήκον με εμπιστοσύνη στη νέα γενιά, αυτοπεποίθηση και πίστη στο μέλλον.

Και μαζί με τις δυνάμεις της CWI στην Ευρώπη, θέτουν τον υψηλό στόχο του κτισίματος μαζικών κομμάτων πιστών στις ιδέες του μαρξισμού και της ταξικής πάλης, στην Κύπρο, την Ελλάδα, την Τουρκία, σ' όλη την Ευρώπη και διεθνώς, σαν χρέος απέναντι στους λαούς μας, για να στείλουμε μια για πάντα τις εθνικιστικές διαμάχες και τις αιματοχυσίες, τη διαίρεση και το μίσος, μαζί με τον καπιταλισμό, στον σκουπιδοντενεκέ της ιστορίας.

Παράρτημα

Ζητήματα Τακτικής και το Δημοψήφισμα

Την περίοδο του δημοψηφίσματος υπήρχε στην Κύπρο ένας πολύ μικρός αριθμός υποστηρικτών της CWI. Η βασική στάση των συντρόφων αυτών ήταν η διεξοδική (όπως αναπτύσσεται στο κείμενο αυτό) κριτική του Σχεδίου Ανάν αλλά μπροστά στο πολωτικό δίλημμα "ναι" ή "όχι" στο δημοψήφισμα, οι σύντροφοι επιλέξανε το "ναι".

Αυτό, συγκεκριμένα, σήμαινε: Από τη μια, σκληρή κριτική του Σχεδίου Ανάν και προειδοποίηση για τους μεγάλους κίνδυνους που εγκυμονούσε για το μέλλον, με ταυτόχρονη καταγγελία των εκβιαστικών διαδικασιών με τις οποίες επιδιωκόταν η επιβολή του Σχεδίου στον κυπριακό λαό. Από την άλλη, εξήγηση ότι το "όχι" δεν έδινε καμία προοπτική για καλύτερες μέρες στο Κυπριακό, απλά ενίσχυε τους εθνικιστές, οι οποίοι μέσα από ένα πραγματικό κίνημα τρομοκράτησης της κοινωνίας ταυτίζανε το "ναι" με προδοσία. Το "ναι", όσο κι αν ήταν προβληματικό, γιατί φαινόταν να δημιουργεί αυταπάτες στο Σχέδιο των ιμπεριαλιστών, ήταν ο μόνος τρόπος να σταλεί μήνυμα αντίστασης στην εθνικιστική τρομοκρατία και μήνυμα φιλίας στους εξεγερμένους εκείνη την περίοδο τ/κ.

Η στάση αυτή στο Δημοψήφισμα δεν αποτελεί με κανένα τρόπο υιοθέτηση των προτάσεων που περιέχονται στο Σχέδιο Ανάν και επίσης με τίποτα δεν αποτελεί ταύτιση με το συνονθύλευμα των διαφόρων κομμάτων και οργανώσεων (από τον ΔΗΣΥ μέχρι κάποιες εξωκοινοβουλευτικές ομάδες) που υποστηρίζοντας "ναι" δημιουργούσαν αυταπάτες ότι η αστική τάξη, οι ιμπεριαλιστές, ο ΟΗΕ, η Ε.Ε., κ.λπ., μπορούσαν να δώσουν δίκαιη, μόνιμη και βιώσιμη λύση στο πρόβλημα.

Επίσης, αυτή η στάση δεν προϊδεάζει για αντίστοιχη στάση στο μέλλον. Ενώ δηλαδή η απόρριψη της ουσίας και του περιεχομένου του Σχεδίου Ανάν και παρόμοιων σχεδίων έχει μόνιμη και διαχρονική αξία, η στάση στο Δημοψήφισμα ήταν αποτέλεσμα της συγκεκριμένης συγκυρίας που έθετε συγκεκριμένα διλήμματα μπροστά στο ε/κ και το τ/κ εργατικό κίνημα. Αν προκύψει ξανά στο μέλλον θέμα δημοψηφίσματος η στάση μας σε αυτό θα καθοριστεί από την εξέταση των συνθηκών που θα επικρατούν στη συγκεκριμένη φάση, ξεκινώντας από " μηδενική " βάση.

Επιτροπή για μια Εργατική Διεθνή (CWI)
Τμήμα Κύπρου

Απρίλιος 2006